

Επικαιρότητα εν συντομία...

Επικαιρότητα εν συντομία...

Μία από τις τελευταίες εξελίξεις του απελθόντος έτους στον ελληνικό νομικό κόσμο ήταν η θέση σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση της νομοθετικής πρωτοβουλίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τίτλο: «Αντιμετώπιση νέων μορφών βίας κατά των γυναικών –Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1385 – Πρόσθετες ρυθμίσεις στον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας –Αναδιοργάνωση των ιατροδικαστικών υπηρεσιών –Ενίσχυση της λειτουργίας της Eurojust – Μέτρα για την προστασία των ανηλίκων και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας – Δικονομικές διατάξεις αρμοδιότητας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και άλλες ρυθμίσεις». Η δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση διήρκησε από τις 24.12.2024 έως τις 07.01.2025 και στις 09.01.2025 κατατέθηκε στη Βουλή για συζήτηση.

Όπως εύκολα γίνεται αντιληπτό από τον τίτλο της νομοθετικής πρωτοβουλίας, ένα από τα ζητήματα που πραγματεύεται είναι η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1385 που αποσκοπεί στην αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας, αδικημάτων που αφορούν τη γενετήσια εκμετάλλευση γυναικών, παιδιών και ευάλωτων ατόμων, καθώς και της τέλεσης των ανωτέρω εγκλημάτων στον χώρο της πληροφορικής. Η τροποποίηση της εγχώριας νομοθεσίας για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και της ικανοποίησης των θυμάτων αυτής αποτελεί αίτημα μεγάλου μέρους μίας κοινωνίας που έχει συγκλονιστεί τα τελευταία χρόνια από ακραία περιστατικά ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας.

Στο παρόν άρθρο θα παρουσιαστούν εν συντομία κάποιες από τις πλέον σημαντικές ρυθμίσεις που ετοιμάζεται να φέρει η ενσωμάτωση της Οδηγίας αυτής στην ελληνική έννομη τάξη.

Αρχικά, διατυπώνονται οι ορισμοί των εξής φράσεων:

Ως «βία κατά των γυναικών» εφ' εξής θα λογίζονται όλες οι πράξεις έμφυλης βίας, οι οποίες στρέφονται κατά γυναίκας ανεξαρτήτως ηλικίας, επειδή είναι γυναίκα, ή που πλήττουν δυσανάλογα γυναίκες, που έχουν ως αποτέλεσμα ή ενδέχεται να προκαλέσουν σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη ή ταλαιπωρία, συμπεριλαμβανομένων των απειλών διάπραξης τέτοιων πράξεων, του καταναγκασμού ή της αυθαίρετης στέρησης της ελευθερίας, είτε στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή.

Ως «Εξ οικείων βία» θα νοούνται όλες οι πράξεις σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας, οι οποίες λαμβάνουν χώρα εντός της οικογένειας ή της οικιακής μονάδας ή του φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, ανεξάρτητα από βιολογικούς ή νομικούς οικογενειακούς δεσμούς, ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, ανεξάρτητα από το αν ο δράστης μοιράζεται ή έχει μοιραστεί την ίδια κατοικία με το θύμα.

Ο όρος «σύντροφος» θα αναφέρεται στο πρόσωπο που τελεί σε σταθερή σχέση προσωπικής δέσμευσης, ανεξαρτήτως συγκατοίκησης ή μη, στον πρώην σύζυγο, στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και στον πρώην σύντροφος.

Εν συνεχεία, προβλέπονται τροποποιήσεις εγκλημάτων που προβλέπονται στο ειδικό μέρος του Ποινικού Κώδικα. Πιο αναλυτικά:

Το άρθρο 315 ΠΚ για τον ακρωτηριασμό γεννητικών οργάνων αντικαθίσταται ως εξής: 1) Όποιος με τη χρήση κάθε μορφής βίας ή απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων ή με επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας ή αποσπώντας τη συναίνεση με τη χρήση απατηλών μέσων ή παρασύροντάς την, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση στην οποία βρίσκεται, εξαναγκάζει ή εξωθεί γυναίκα να υποβληθεί σε εκτομή, αγκτηριασμό ή οποιοδήποτε άλλο ακρωτηριασμό στο σύνολο ή σε μέρος των μεγάλων χειλέων του αιδοίου, των μικρών χειλέων του αιδοίου ή της κλειτορίδας, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή αν

*Νέες Νομοθετικές
Ρυθμίσεις για την
Έμφυλη και Ενδοοι-
κογενειακή Βία: Εν-
σωμάτωση της Οδη-
γίας 2024/1385*

Επικαιρότητα εν συντομία...

δεν συντρέχει περίπτωση να τιμωρηθεί αυστηρότερα με άλλη διάταξη. Αν η πράξη διαπράχθηκε από μέλος της οικογένειας ή από πρόσωπο που συνοικούσε με το θύμα ή από δύο ή περισσότερα πρόσωπα ή με χρήση όπλου ή απειλή χρήσης όπλου ή σε βάρος ανήλικης γυναίκας ή από λόγους εκδίκησης, συντρέχει ιδιαίτερη επιβαρυντική κατάσταση. 2) Αν κάποια από τις πράξεις της παρ. 1 στις οποίες εξαναγκάστηκε το θύμα, είχε ως επακόλουθο τον θάνατο ή προξένησε βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται κάθειρξη. 3) Με τις ποινές των παρ. 1 και 2 τιμωρείται και όποιος, για λόγους μη ιατρικούς και υπό τις περιστάσεις της παρ. 1, διενεργεί εκτομή, αγκιτηριασμό ή οποιοδήποτε άλλο ακρωτηριασμό στο σύνολο ή σε μέρος των μεγάλων χειλέων του αιδοίου, των μικρών χειλέων του αιδοίου ή της κλειτορίδας σε βάρος των προσώπων της παρ. 1».

Στο άρθρο 330 ΠΚ που ρυθμίζει την παράνομη βία προστίθεται μία τρίτη παράγραφος, η οποία ρυθμίζει ειδικότερα τον καταναγκασμό σε γάμο.

Το άρθρο 333 ΠΚ για την απειλή τροποποιείται, ούτως ώστε να ρυθμίζει πλέον και την παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση.

Στο άρθρο 337 ΠΚ για την προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας προστίθεται πέμπτη παράγραφος, η οποία ρυθμίζει την περίπτωση της κυβερνοαπασχόλησης.

Το άρθρο 184 του Ποινικού Κώδικα με τίτλο «Διέγερση σε διάπραξη εγκλημάτων, βαιοπραγίες ή διχόνοια» αποκτάει νέα παράγραφο μετά τη 2, τη 2 Α, η οποία αφορά τη διέγερση στις εν λόγω πράξεις με ηλεκτρονικά μέσα.

Επιπλέον, προβλέπονται νέες ρυθμίσεις αναφορικά με τη διαδικασία καταγγελίας εγκλημάτων που εμπίπτουν στο πλέγμα της ενδοοικογενειακής βίας, το πλαίσιο προστασίας, την ικανοποίηση, περίθαλψη και αποζημίωση των θυμάτων.

Πιο ειδικά, τα θύματα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας θα έχουν πρόσβαση σε νέους τρόπους καταγγελίας και επικοινωνίας με την ΕΛ.ΑΣ., ενώ με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Προστασίας του Πολίτη και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προσδιορίζονται οι όροι σύστασης και λειτουργίας της τηλεφωνικής γραμμής και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής καταγγελιών.

Συνάμα, τα άρθρα για την υποχρέωση κοινωνικής συμπαράστασης στα θύματα, την υποχρέωσης και την ενθάρρυνση καταγγελίας των επαγγελματιών, την ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και τη διαχείριση του κινδύνου επανάληψης της βίας και δευτερογενούς θυματοποίησης τους, και ο ν. 3811/2009 (Α' 231), περί της διαδικασίας αποζημίωσης του θύματος από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, εφαρμόζονται αναλόγως για κάθε αδίκημα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας. Ακόμα, προβλέπεται και η λήψη μέτρων για την αφαίρεση διαδικτυακού υλικού το οποίο απεικονίζει τις αξιόποινες πράξεις της παρ. 2Α του άρθρου 184 περί διέγερσης σε διάπραξη εγκλημάτων, βαιοπραγίες ή διχόνοια, των παρ. 1 και 2 του άρθρου 333 περί παρενοχλητικής κυβερνοπαρακολούθησης, της παρ. 5 του άρθρου 337 περί κυβερνοπαρενόχλησης και του άρθρου 346 του Ποινικού Κώδικα περί εκδικητικής πορνογραφίας, καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 927/1979 (Α' 139) όταν αφορά εκ προθέσεως υποκίνηση βίας ή μίσους κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων που προσδιορίζεται με βάση το φύλο.

Αρκετές τροποποιήσεις υφίσταται και ο ν. 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Αναλυτικότερα:

Το άρθρο 7 παρ. 2 εδ. β' πλέον συμπληρώνεται με την εξής φράση «ή τελεί την πράξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 333 του Ποινικού Κώδικα, περί απειλής, σε βάρος άλλου μέλους της οικογένειας».

Μετά το άρθρο 10, προστίθεται νέο άρθρο, ονόματι 10 Α, με το οποίο ενσωματώνονται ειδικές ρυθμίσεις για την προδικασία, τη λήψη προληπτικών μέτρων και μέτρων δικονομικού καταναγκασμού, την αρμοδιότητα, την παραπομπή, την εκδίκαση και την εκτέλεση της ποινής επί αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας. Χαρακτηριστικά, κάποιες από τις καινοτομίες της νέας παραγράφου είναι ότι εγκλήματα που υπάγονται στον ν. 3500/2006 και τιμωρούνται με ποινές στερητικές της ελευθερίας άνω των δύο ετών, οι ποινές αυτές δεν αναστέλλονται ούτε μεταβάλλονται με κανέναν τρόπο και η δε έφεση δεν έχει ανασταλτική ισχύ. Επιπροσθέτως, στα κακουργήματα και στα πλημμελήματα που προβλέπεται ποινή φυλάκισης ανώτερη του ενός έτους

Επικαιρότητα εν συντομία...

εισάγεται η δυνατότητα κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και προσωρινής κράτησης,

Επίσης, μεταβολές υφίσταται και το άρθρο 11 παρ. 2, με τις οποίες πλέον εντάσσονται η αναγνώριση των βασικών περιστατικών της υπόθεσης και η υποχρέωση κάλυψης άμεσων οικονομικών αναγκών στους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης.

Επέρχονται τροποποιήσεις στις παρ. 5, 6, 7 του άρθρου 12 και προσθήκης παρ. 5 Α στο ίδιο άρθρο, εκσυγχρονίζοντας τις διατάξεις για την απόρριψη συμφωνίας διαμεσολάβησης κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του εισαγγελέα, την τροποποίηση των όρων διαμεσολάβησης, τα κριτήρια απόρριψής της και το δικαίωμα προσφυγής στον εισαγγελέα εφετών.

Τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 13 αναφορικά με τη διακοπή της διαδικασίας διαμεσολάβησης και την καταστροφή του υλικού αυτής σε περίπτωση που δεν έλθει σε πέρας, με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 302 ΚΠΔ.

Τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 18 και προστίθεται και τέταρτη παράγραφος στο εν λόγω άρθρο. Συγκεκριμένα, στην παρ. 1 εντάσσονται οι εξής περιοριστικοί όροι: «η απαγόρευση κάθε είδους επικοινωνίας με το θύμα, η παράδοση στην οικεία αστυνομική αρχή όπλων που νόμιμα κατέχει, η ηλεκτρονική του επιτήρηση με τη χρήση τεχνολογίας εντοπισμού θέσης και κίνησης, η εμφάνισή του στο οικείο αστυνομικό τμήμα και η παροχή στοιχείων επικοινωνίας διαθέσιμων στις αρχές ανά πάσα στιγμή». Ακόμα, η παρ. 4 εξειδικεύει τον τρόπο προσφυγής του καθ' ου οι περιοριστικοί όροι κατά αυτών.

Το άρθρο 19 του ίδιου νόμου υφίσταται και αυτό μεταβολές. Εισάγεται νέο εδάφιο στην παράγραφο δύο, το οποίο ορίζει πως για τα ανήλικα θύματα ενδοοικογενειακής βίας εφαρμόζεται το άρθρο 227 ΚΠΔ, ενώ εισάγεται και Τρίτη παράγραφος που ορίζει ότι «το θύμα ενδοοικογενειακής βίας κλητεύεται νόμιμα για μαρτυρία στο δικαστήριο. Αν απουσιάζει και το δικαστήριο κρίνει ότι για λόγους προστασίας της ψυχικής ή σωματικής του υγείας δεν είναι δυνατή η εμφάνισή του, τότε αναγιγνώσκεται η κατάθεσή του κατά την προανάκριση, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 363 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Με τις αλλαγές στο άρθρο 23 του ν. 3500/2006 εντάσσονται οι φυσικοθεραπευτές και οι φαρμακοποιοί στον κύκλο των προσώπων που οφείλουν να αναφέρουν περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας σε περίπτωση που υποπέσουν στην αντίληψή τους κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

Καταληκτικά, το τελευταίο άρθρο της Οδηγίας επί του θέματος προβλέπει τα εξής: «1) Η τέλεση των αδικημάτων του άρθρου 3, όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί αμετάκλητα στο παρελθόν για ομοειδή εγκλήματα, συνιστά επιβαρυντική περίσταση. 2) Για τις αξιόποινες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3500/2006 (Α' 232), ως μέλη της οικογένειας θεωρούνται τόσο οι παρέχοντες όσο και οι αποδέκτες υπηρεσιών φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας. 3) Για τα αδικήματα της παρ. 5 του άρθρου 184, περί διέγερσης σε διάπραξη εγκλημάτων, βιαιοπραγίες ή διχόνοια, των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 315, περί ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων, της παρ. 3 του άρθρου 330, περί παράνομης βίας – καταναγκασμού σε γάμο, του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 333 περί απειλής, της παρ. 5 του άρθρου 337 περί κυβερνοπαρενόχλησης και του άρθρου 346 περί εκδικητικής πορνογραφίας του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι εφαρμόζονται και όταν η πράξη τελείται στην αλλοδαπή από ημεδαπό, ακόμα και αν δεν είναι αξιόποινη κατά τους νόμους της χώρας όπου τελέστηκε, μη εφαρμοζόμενων των προϋποθέσεων των παρ. 1 και 3 του άρθρου 6 του Ποινικού Κώδικα.

Συνολικά, η Οδηγία φαίνεται όντως να παρέχει ένα ενισχυμένο πλαίσιο προστασίας των γυναικών και των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, πράγμα σημαντικό, δεδομένης της λίαν ανησυχητικής κατάστασης που επικρατεί στην Ελλάδα. Δυστυχώς, η σύνταξη ολόκληρου του νομοσχεδίου, συμπεριλαμβανομένου και του τμήματος που αφορά την Οδηγία έγινε δίχως την παρουσία νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, παρά τις επιταγές των κανόνων της ορθής νομοθέτησης. Ως εκ τούτου, έχουν ήδη επισημανθεί πολλές αστοχίες στην ενσωμάτωση της Οδηγίας από την Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων, οι οποίες θα είχαν αποτραπεί εάν υπήρχε συμβολή των πλέον καταρτισμένων να γνωμοδοτήσουν επί του θέματος.

Επικαιρότητα εν συντομία...

Εκδήλωση στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, με τίτλο: «50 Χρόνια Εισβολής»

Σε κάθε περίπτωση, οι αλλαγές στον τομέα του Ποινικού Δικαίου, παρά τη χρησιμότητά τους, είναι μονάχα επικουρικές πραγματικών αλλαγών στην παιδεία, οι οποίες είναι και οι πιο σημαντικές για τη μείωση της έμφυλης και της ενδοοικογενειακής βίας. Για τον λόγο αυτό, ακόμα και οι πιο καλογραμμένες (πολλώ δε μάλλον οι προβληματικές) μεταρρυθμίσεις στο Ποινικό Δίκαιο, πρέπει να συνοδεύονται από ακόμα πιο ουσιαστικές και δύσκολες μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στην εκπαίδευση των πολιτών και όχι στη μεταγενέστερη τιμωρία τους.

Νίκος Μαυρίδης.

Πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2024, μια εξαιρετική εκδήλωση του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, με πλήρη τίτλο: «50 Χρόνια Εισβολής – Η Αμετακίνητη Αντίσταση Απέναντι στα Τετελεσμένα Συνεχίζεται – Ώρα Αναστοχασμού για τους Τρόπους Επίτευξης της Αποκατάστασης της Διεθνούς Νομιμότητας στην Κύπρο».

Τόσο το κύρος των διακεκριμένων Ομιλητών, καθώς και όσων εξεχουσών Προσωπικοτήτων απηύθυναν Χαιρετισμό, καταδεικνύουν την πολιτική, ακαδημαϊκή και κοινωνική εμβέλεια της Εκδήλωσης.

Η Ημερίδα αυτή περιλάμβανε:

Χαιρετισμό εκ μέρους της Α.Ε. του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, κυρίου Νίκου Χριστοδουλίδη, από την Επικεφαλής Ανθρωπιστικών Θεμάτων, Αγνοουμένων και Εγκλωβισμένων, κυρία Άννα Αριστοτέλους.

Χαιρετισμό από την Α.Μ. τον Αρχιεπίσκοπο Νέας Ιουστινιανής και Πάσης Κύπρου, κ.κ. Γεώργιο.

Οπτικογραφημένο Χαιρετισμό από τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, κύριο Θεόδωρο Ρουσόπουλο.

Χαιρετισμό από τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, κύριο Μιχάλη Βοριά. Ομιλίες παρουσίασαν:

Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών, και Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, κύριος Αχχίλας Αιμιλιανίδης, με τίτλο: «50 Χρόνια Προσπαθειών για λύση του Κυπριακού».

Ο Ομοτ. Καθηγητής Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεσμών και πρώην Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, Πρώην Πρέσβης-Μόμιμος Αντιπρόσωπος της Ελλάδος στο Συμβούλιο της Ευρώπης, κύριος Στέλιος Περγιάκης, με τίτλο: «Η Ουτοπία(;) της Νομικής Θέσης/ Απάντησης για το Κυπριακό στην Αβεβαιότητα της Διεθνούς Δικαιοταξίας, Προοπτική και μια Επανένταξη».

Ο Πρέσβης ε.τ. και Διδάσκων Διεθνές Δίκαιο στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, Δρ. Μιχάλης Σταυρινός, με τίτλο: «50 Χρόνια από την Τουρκική Εισβολή και Κατοχή – Αναστοχασμός και Επανατοποθέτηση των Νομικών μας Επιλογών».

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας, και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου, κύριος Πέτρος Παπαπολυβίου, με τίτλο: «Η Τουρκική Εισβολή του 1974 ως Τομή στην Ιστορία της Κύπρου: Με την Οπτική της Πεντηκοστής Επετείου».

Ο Καθηγητής και Πρώην Πρύτανης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, κύριος Κώστας Γουλιάμος, με τίτλο: «50 Χρόνια Νατοϊκών Σχεδιασμών Διχοτομικής Λύσης».

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής στην Νομική Σχολή στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και Βουλευτής, κύριος Ευριπίδης Στυλιανίδης, με τίτλο: «Κύπρος 50 Χρόνια Παράνομης Κατοχής. Μπορεί να υπάρξει λύση».

Ο Καθηγητής Ιδιωτικού Δικαίου, Συγκριτικού Δικαίου και Ιστορίας του Δικαίου στην Νομική Σχολή, και Αναπληρωτής Κοσμήτορας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου, κύριος Νικήτας Χατζημιχαήλ, με τίτλο: «Κυπριακό – Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο και Εισβολή του 1974».

Ο Καθηγητής Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, κύριος Κωνσταντίνος Τσιμάρας, με τίτλο: «1974, Ληξιαρχική Πράξη Θανάτου του Συντάγματος του 1960».

Η Εκπρόσωπος των Συγγενών Αγνοουμένων, κυρία Ειρήνη Μάντολες.

Επικαιρότητα εν συντομία...

Την Ημερίδα συντόνισε ο Δημοσιογράφος και Αρχισυντάκτης/Παρουσιαστής Ειδήσεων στο Σίγμα, κύριος Κυριάκος Πεννηταέξ.

Την εκδήλωση παρακολούθησε εκπρόσωπος του Πρέσβη της Ελλάδας, Εμπειρογνώμων Πρεσβευτής Σύμβουλος, κύριος Σέργιος Ζαμπούρας.

Όπως σημείωσαν οι εκλεκτοί Ομιλητές, η Ημερίδα, με τίτλο: «50 Χρόνια Εισβολής – Η Αμετακίνητη Αντίσταση Απέναντι στα Τετελεσμένα Συνεχίζεται – Ώρα Αναστοχασμού για τους Τρόπους Επίτευξης της Αποκατάστασης της Διεθνούς Νομιμότητας στην Κύπρο», πραγματοποιήθηκε σε μια από τις κρίσιμότερες φάσεις του Κυπριακού, και με τις περιφερειακές και διεθνείς εξελίξεις να καταδεικνύουν την αδήριτη ανάγκη για μια βιώσιμη και λειτουργική επίλυση του Κυπριακού, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, και η Νομική Σχολή, ειδικότερα, έθεσαν το δικό τους λιθαράκι σε αυτή την πανεθνική προσπάθεια, μέσω αυτής της Ημερίδας, η οποία συγκέντρωσε εξαιρετικούς Πολιτικούς και Ακαδημαϊκούς, σε μια προσπάθεια να επισημανθούν οι βέλτιστες δυνατές προσεγγίσεις, ώστε να σπάσουν τα αδιέξοδα και η παγίωση των τετελεσμένων της τουρκικής εισβολής και κατοχής.

Οι εισηγήσεις όλων των εκλεκτών Ομιλητών, πραγματεύθηκαν διαφορετικές πτυχές του Κυπριακού, καταλήγοντας σε επιστημονικές εισηγήσεις, που θα μπορούσαν αξιοποιηθούν, στην προσπάθεια επίτευξης της αποκατάστασης της Διεθνούς Νομιμότητας στην Κύπρο.

Το μήνυμα που αποστάληκε από την Ημερίδα προς κάθε κατεύθυνση είναι ότι, η μόνη αποδεκτή λύση στο Κυπριακό είναι αυτή που θα συνάδει με την Διεθνή Νομιμότητα και τον Σεβασμό των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για κάθε πολίτη της Κύπρου.

1. Η συνεισφορά των εξαιρετών Ομιλητών για την πολυδιάστατη και επιστημονική ανάλυση των επιμέρους πτυχών του Κυπριακού, καθώς και η υπόδειξη ενδεδειγμένων τρόπων, αποτελεσματικότερης αντιμετώπισής του, τόσο νομικά, όσο και πολιτικά, προκειμένου, επιτέλους, να επιτευχθεί η αποκατάσταση της Διεθνούς Νομιμότητας και στην Κύπρο, αποτέλεσαν τομή στα συναφή Ακαδημαϊκά και Πολιτικά Τεκταινόμενα. Οφείλουν οι Κυβερνήσεις Κυπριακής Δημοκρατίας και Ελλάδας, να μελετήσουν τα πορίσματα και τις επιστημονικές εισηγήσεις, μιας ολιστικής αλύψης των πτυχών του Εθνικού μας Θέματος.

2. Τα επί μέρους συμπεράσματα από τους Χαιρετισμούς και τις Ομιλίες είναι τα ακόλουθα:

α) Μπορεί τα 50 χρόνια από την Εισβολή και την Κατοχή να είναι πολλά, όμως, η αμετακίνητη αντίσταση απέναντι στα τετελεσμένα συνεχίζεται αμείωτη.

β) Ενώ ο παράνομος εισβολέας αποθρασύνεται και τολμά να διεκδικεί νομιμοποίηση των Διεθνών του Εγκλημάτων, επιστημονικές αναλύσεις, όπως αυτές που ακούστηκαν, υποδεικνύουν νομικές και πολιτικές προσεγγίσεις, οι οποίες είναι σε θέση να οδηγήσουν σε αποκατάσταση της Διεθνούς Νομιμότητας στην Κύπρο.

γ) Υπάρχουν υλοποιήσιμες νομικές οδοί, κυρίως μέσω προσφυγών στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης και στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, που να τεκμηριώνουν και να καταδικάζουν τα Εγκλήματα Πολέμου και τα Εγκλήματα κατά της Ανθρωπότητας που συνεχίζει να διαπράττει η Τουρκία στην Κύπρο, μέσω της συνεχιζόμενης Κατοχής, αφού πρόκειται για Διαρκή Εγκλήματα. Με τον τρόπο αυτό, αποτρέπεται, εκτός των άλλων, η αναβάθμιση ή και η διεθνής αναγνώριση του ψευδοκράτους, την οποία πλέον μεθοδευμένα επιχειρεί η Τουρκία, τον τελευταίο καιρό.

δ) Η πολιτική βούληση Ελλάδας και Κύπρου για αταλάντευτη προσήλωση σε μια λύση του Κυπριακού, στην βάση των Ψηφισμάτων του ΟΗΕ και την Ευρωπαϊκή Δικαιοταξία, αποτελούν εχέγγυα, για μια βιώσιμη και λειτουργική λύση.

ε) Η Ιστορία δοκιμάζεται στην Κύπρο και ο Ελληνισμός είναι υποχρεωμένος να μην ανεχθεί περαιτέρω συρρίκνωση της εθνικής του περιμέτρου, αφού ο αδηφάγος γείτονας, δεν γνωρίζει όρια της βουλιμικότητας και της επεκτατικότητάς του.

*Συμπεράσματα της
Ημερίδας*

Επικαιρότητα εν συντομία...

στ) Μπορεί ο Διεθνής Παράγοντας να συνέδραμε τους σχεδιασμούς διχοτομικής λύσης, όμως νέα περιφερειακά και διεθνή δεδομένα, με σοφούς χειρισμούς, μπορούν να ανατρέψουν τους αναχρονιστικούς σχεδιασμούς της Τουρκίας.

ζ) Οι προσπάθειες για επίλυση του Κυπριακού δεν απέδωσαν, κυρίως, λόγω της αδιάλλακτης στάσης της τουρκικής πλευράς, αλλά και, της σταδιακής υποχωρητικότητας της ελληνοκυπριακής πλευράς, η οποία οδήγησε την Άγκυρα να θεωρεί ότι, ο τελικός στόχος της νομιμοποίησης των τετελεσμένων, είναι εφικτός. Από την στιγμή που, η ελληνοκυπριακή πλευρά επιδιώκει την επανέναρξη του διαλόγου, από εκεί όπου είχε παραμείνει την προηγούμενη φορά, η, κατά καιρούς, ευθύνη, για μη βελτίωση του διαπραγματευτικού κεκτημένου, βαρύνει σοβαρά και την πλευρά μας, είτε, λόγω υποχωρητικότητας, είτε λόγω μη διαπραγματεύσεως.

η) Το δράμα των Αγνοουμένων, μια από τις πλέον απάνθρωπες συνέπειες της τουρκικής επιθετικότητας, πρέπει επιτέλους να κλείσει, με άμεση συνεργασία της Τουρκίας, ώστε μέσω των στρατιωτικών της αρχείων, να δοθεί ένα τέλος σε ένα καθαρά ανθρωπιστικό ζήτημα, που βασανίζει 50 χρόνια μετά, τους συγγενείς τους και ολόκληρη την κοινωνία.

θ) Μπορεί το Σύνταγμα του 1960, με την τουρκική εισβολή και την συνεχιζόμενη κατοχή, να κλονίστηκε συθέμελα, όμως, τόσο το Δίκαιο της Ανάγκης, όσο και η διεθνής αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας από όλους τους Διεθνείς Οργανισμούς, το διατηρούν αλώβητο, ενώ οι λυσσαλέες προσπάθειες αποαναγνώρισης της Άγκυρας, πέφτουν στο κενό.

ι) Ναι, είναι πάρα πολλές οι προκλήσεις, νομικής και πολιτικής υφής, που αντιμετωπίζει η Κυπριακή Δημοκρατία, στην προσπάθεια επιβίωσης, όμως το ακαταμάχητο φρόνημα, καθώς και η αξιοποίηση των επιστημονικών προσεγγίσεων εξόδου από τα ασφυκτικά αδιέξοδα των τετελεσμένων, όπως αυτά που παρουσιάστηκαν στην Ημερίδα, ενισχύουν την πεποίθησή ότι, μια βιώσιμη και λειτουργική λύση είναι εφικτή και επιτεύξιμη.

κ) Η παρουσία μεγάλου αριθμού ατόμων που παρακολούθησαν την Ημερίδα, στέλνει το μήνυμα ότι, όσα χρόνια και να περάσουν, ο Ελληνισμός δεν συμβιβάζεται με την Κατοχή και θα συνεχίσει να αγωνίζεται μέχρι την τελική δικαίωση.

Μιχάλης Σταυρινός, Διοργανωτής της Ημερίδας

Η συγκεκριμένη υπόθεση έχει απασχολήσει έντονα την κυπριακή κοινωνία για σχεδόν δύο δεκαετίες, με τρεις διαδοχικές Θανατικές Ανακρίσεις, ειταφή της σορού, πορίσματα ιδιωτών ποινικών ανακριτών και προσφυγή της οικογένειας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο αιτητής, ιατροδικαστής διορισμένος από την Κυπριακή Δημοκρατία, επιδιώκει την ακύρωση του Πορίσματος της τρίτης Θανατικής Ανάκρισης για τον θάνατο του Αθανάσιου Νικολάου, που εκδόθηκε στις 10/05/2024 από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού. Συγκεκριμένα υποστήριξε ότι το Πόρισμα, το οποίο εκδόθηκε καθ' υπέρβαση δικαιοδοσίας και κατά παράβαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης, καθώς δεν του επιτράπη να καταθέσει ως μάρτυρας, παρά την ενεργό του συμμετοχή στις προηγούμενες ανακρίσεις και τη διενέργεια της νεκροτομής στη σορό του αποθανόντος. Επισημαίνει ότι σημαντικοί μάρτυρες και στοιχεία αγνοήθηκαν, καθιστώντας τη διαδικασία θνησιγενή και άκυρη. Η Θανατική Ανακρίτρια, σύμφωνα με τον αιτητή, υπερέβη τις εξουσίες της, μετατρέποντας τη διαδικασία σε αντιπαραθετική και αναζητώντας ευθύνες από τον ίδιο και το κράτος. Επίσης, λόγω της σημασίας και του δημόσιου ενδιαφέροντος, η ευπαίδευτη συνήγορος του αιτητή ζητά η αίτηση να εξεταστεί από την Πλήρη Ολομέλεια του Ανώτατου Δικαστηρίου, πιστεύοντας ότι η συλλογική κρίση θα εξυπηρετήσει το συμφέρον της δικαιοσύνης. Με δεδομένη τη δημόσια απήχηση και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου είχε εκτεταμένες επιπτώσεις στην απονομή δικαιοσύνης και στην εμπιστοσύνη του κοινωνικού συνόλου στο δικαστικό σύστημα.

Μαρία Ελευθερίου

Η υπόθεση αναφορικά με την αίτηση του Δρ. Πανίκου Α. Σταυριανού για προνομιακό ένταλμα Certiorari κατά του πορίσματος της Θανατικής Ανάκρισης αρ. 104/2005 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού

Επικαιρότητα εν συντομία...

Σε μια πρωτοπόρα και επίκαιρη απόφαση του, το Έυρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) καταδίκασε την Κυπριακή Δημοκρατία, για την παρεμπόδιση αποβίβασης στην Κύπρο προσφύγων, αιτούντων ασύλου και άμεση επιστροφή τους στο Λίβανο, ενέργειες που χαρακτηρίζονται από πολλαπλές παραβιάσεις της «Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, (ΕΣΔΑ)». Ουσιαστικά, οι κυπριακές αρχές συνέλαβαν Σύριους πρόσφυγες εντός των χωρικών υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας τους οποίους και επέστρεψαν αμέσως στον Λίβανο, παρά το γεγονός ότι είχαν διαφύγει από τη Συρία λόγω του εμφυλίου πολέμου και της στοχοποίησης αμάχων. Οι πρόσφυγες υποστήριξαν ότι ήθελαν να ζητήσουν άσυλο στην Κύπρο, όμως επεστράφησαν χωρίς να εξεταστούν οι αιτήσεις τους. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) έκρινε ότι οι κυπριακές αρχές παραβίασαν πολλαπλά άρθρα της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Συγκεκριμένα, παραβίασαν το άρθρο 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), το άρθρο 4 του 4ου Πρωτοκόλλου (απαγόρευση συλλογικής απέλασης αλλοδαπών) και το άρθρο 13 (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής). Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι εθνικές αρχές δεν εξέτασαν τις αιτήσεις ασύλου, ούτε αξιολόγησαν τον κίνδυνο επαναπροώθησης και βίαιης επιστροφής των προσφευγόντων σε χώρα όπου ενδέχεται να υποστούν διώξεις. Το ΕΔΑΔ επιδίκασε 22.000 ευρώ σε κάθε προσφεύγοντα για ηθική βλάβη και 4.700 ευρώ συνολικά για έξοδα και δαπάνες. Εν κατακλείδι, η απόφαση αυτή υπογραμμίζει τη σημασία της τήρησης των διεθνών υποχρεώσεων των κρατών μελών και τη δικαιοσύνη για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο. Αναμένεται λοιπόν, ότι η απόφαση θα οδηγήσει σε αναθεώρηση των πρακτικών των κρατικών αρχών, εξασφαλίζοντας σεβασμό και προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Μαρία Ελευθερίου

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εξέδωσε πρόσφατα απόφαση υπέρ των Ελληνοκυπρίων και κατά της Τουρκίας, επιδικάζοντας αποζημιώσεις άνω των 20 εκατομμυρίων ευρώ ως ενοίκιο χρήσης για ελληνοκυπριακές περιουσίες στα κατεχόμενα από το 1974 και μετά. Αρκετές είναι οι περιπτώσεις όπου Ελληνοκύπριοι προσφεύγουν στα δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας για να διεκδικήσουν αποζημιώσεις από την Τουρκία λόγω της απώλειας χρήσης της περιουσίας τους. Σε όλες τις περιπτώσεις, η αγωγή επιδόθηκε στην Τουρκία, η οποία δεν εμφανίστηκε στα δικαστήρια. Ως εκ τούτου, οι αποφάσεις μπορούν να εκτελεστούν σε οποιαδήποτε χώρα της Ε.Ε. Τέσσερις δικαστικές αποφάσεις αξίωσαν νουν συνολικά πάνω από 220 εκατομμύρια ευρώ, συν τόκους, από την Τουρκία. Στην πρώτη υπόθεση του 2020, οι τέσσερις ενάγοντες ζήτησαν αποζημιώσεις λόγω απώλειας χρήσης και επιβεβαίωση της ιδιοκτησίας τους. Επίσης, δύο άλλοι ενάγοντες δικαιώθηκαν με αποζημιώσεις άνω των 70 εκατομμυρίων ευρώ. Ωστόσο, η εκτέλεση αυτών των αποφάσεων παραμένει κρίσιμη και πρόκειται να ζητηθούν διατάγματα για την εκτέλεσή τους εναντίον περιουσιακών στοιχείων της Τουρκίας στο εξωτερικό, που δεν καλύπτονται από ασυλία, όπως οι Πρεσβείες. Αυτές οι αποφάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πολιτικό εργαλείο για άσκηση πιέσεων. Εν τέλει, μέσα από την απόφαση της υπόθεσης Orams, υπογραμμίζεται η νομική βαρύτητα, αφού επιβεβαιώθηκε η κυριότητα της περιουσίας και επιδικάστηκε αποζημίωση, φέροντας την βούλα της Ε.Ε και του βρετανικού εφετείου.

Μαρία Ελευθερίου

*Μια υπόθεση σχε-
τικά με την απο-
τροπή αποβίβασης
προσφύγων που ζη-
τούσαν άσυλο στην
Κύπρο και άμεση ε-
πιστροφή τους στον
Λίβανο - Καταδίκη
για παραβιάσεις της
ΕΣΔΑ*

*Οι αποζημιώσεις
που επιδικάστηκαν
από Επαρχιακά Δι-
καστήρια της Κύ-
πρου σε βάρος του
κράτους της Τουρ-
κίας, για την απώ-
λεια χρησιμοποίησης
της περιουσίας προ-
σφύγων*